

Łódź, dnia 29 listopada 2021 roku

Pan
Adam Ruta
Wójt Gminy Łyszkowice

WK – 602/61/2021

Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 2137 ze zm.), informuję Pana Wójta, że Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Gminie Łyszkowice¹. Kontrolą objęto wybrane zagadnienia z lat 2019-2020 roku, dotyczące przede wszystkim: kontroli wewnętrznej; zadłużenia jednostki; prowadzenia rachunkowości; gospodarki kasowej; sporządzania wieloletniej prognozy finansowej; sporządzania sprawozdań budżetowych i finansowych; realizacji dochodów z podatków i opłat; dochodów z majątku; wydatków osobowych; udzielania dotacji podmiotom spoza sektora finansów publicznych; udzielania dotacji oświatowym placówkom niepublicznym; wynagradzania nauczycieli; udzielania zamówień publicznych oraz ewidencji i inwentaryzacji składników majątku. Stwierdzone w wyniku czynności kontrolnych nieprawidłowości i uchybienia wynikały z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów oraz naruszenia procedur wewnętrznej kontroli finansowej. Wykazane nieprawidłowości dotyczyły, w szczególności²:

I.

W zakresie ustaleń ogólnych

Procedury kontroli zarządczej przyjęte zarządzeniem Wójta Gminy Łyszkowice nr 120/2012 z dnia 12 grudnia 2012 roku nie określały zasad raportowania Wójtowi Gminy stanu i oceny funkcjonowania kontroli zarządczej w gminnych jednostkach organizacyjnych. Zgodnie z art. 69 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 305 ze zm.) - zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli

¹ Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w dniach 11 sierpnia – 17 września 2021 roku. Protokół został podpisany w dniu 25 października 2021 roku.

² Wystąpienie pokontrolne podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 2176), z ograniczeniami wynikającymi z art. 5 tej ustawy.

zarządczej należy do obowiązków wójta, burmistrza, prezydenta miasta, przewodniczącego zarządu jednostki samorządu terytorialnego. Powinni oni podejmować odpowiednie działania gwarantujące należyte funkcjonowanie kontroli zarządczej zarówno w odniesieniu do właściwego urzędu, którego są kierownikami (I poziom kontroli zarządczej), jak i mając na uwadze ich szczególną pozycję w odniesieniu do jednostki samorządu terytorialnego jako całości (II poziom kontroli zarządczej). W trakcie czynności kontrolnych Wójt Gminy Łyszkowice wraz z koordynatorem kontroli zarządczej podjęli czynności mające na celu opracowanie nowych uregulowań w tym zakresie, uwzględniających wymogi wynikające z powołanych wyżej przepisów prawa.

W zakresie ewidencji księgowej i sprawozdawczości

1. Księgi rachunkowe Urzędu Gminy w Łyszkowicach były prowadzone w formie rejestrów częściowych, w sposób naruszający wymogi określone w art. 11 ust. 1 i art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 217 ze zm.), zgodnie z którymi - księgi rachunkowe obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów (sum zapisów) i sald, które tworzą: 1) dziennik; 2) księgę główną; 3) księgi pomocnicze; 4) zestawienia: obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych; 5) wykaz składników aktywów i pasywów (inventarz). Zdarzenia gospodarcze były ewidencjonowane w pięciu rejestrach, a mianowicie: rejestr „Budżet Gminy”, rejestr „Dochody jednostki budżetowej”, rejestr „Wydatki jednostki budżetowej”, rejestr „Kanalizacja”. Program księgowy, przy użyciu którego prowadzono księgi rachunkowe, umożliwiał pominięcie zbioru zapisów z wybranego rejestru w danych wynikowych, tj. księdze głównej oraz zestawieniu obrotów i sald oraz uniemożliwiał uzyskanie wspólnego dziennika zdarzeń odnotowywanych we wszystkich rejestrach. Każdy rejestr posiadał swój odrębny plan kont i niemożliwe było księgowanie operacji pomiędzy dwoma rejestrami.
2. Kontrola ewidencji operacji finansowych związanych z realizacją zadania inwestycyjnego pn. „Rozbudowa Szkoły Podstawowej w m. Stachlew”, wykazała nieprawidłowe ujęcie w księgach rachunkowych operacji potrącenia kary umownej z tytułu nieterminowo opracowanej dokumentacji projektowej z wynagrodzenia wykonawcy. Wykonawca wyraził zgodę na potrącenie naliczonej kary w wysokości 11.062,74 zł z faktury nr 02/06/2018 za wykonanie przedmiotu zamówienia. Naliczenia kar umownych dokonano: przypisem w rejestrze dochodów na kontach Wn 221-41, Ma – 760 i wpływ środków Wn 130-5, Ma 221-41, czym naruszono zapisy art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym - księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty. Z uwagi na niepieniężny charakter rozliczenia, należało pominąć konta zespołu pierwszego, a samego rozliczenia dokonać wyłącznie między kontami rozrachunkowymi. To znaczy kontem, na którym dokonano przypisu oraz kontem przeciwnym Wn zawierającym po stronie Ma ujęte wobec wierzyciela i jednocześnie dłużnika zobowiązanie podmiotu potrącającego karę. Trzymając się, zatem zasady rzetelnego prezentowania zdarzeń gospodarczych, powyższe zdarzenie powinno być zaewidencjonowane na kontach: Wn 080, Ma 201 kwota wynikająca z wystawionej faktury przez kontrahenta (strona wydatkowa), Wn 240, Ma 760 przypis należności

wynikających z naliczonej kary umownej na podstawie „wezwania do zapłaty i oświadczenia wykonawcy”, Wn 201, Ma 130 – przekazanie wynagrodzenia wykonawcy pomniejszone o kary umowne, Wn 201, Ma 240 – wartość kary umownej potrąconej z wynagrodzenia wykonawcy (strona wydatkowa), zgodnie z przepisami rozporządzenia rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 342). Przedmiotowe operacje powinny być ewidencjonowane jedynie w rejestrze „Wydatki jednostki budżetowej”. Powyższą nieprawidłowość odnotowano w odniesieniu do kary umownej, naliczonej dla wykonawcy P.H.U. „Euro-Tom”, 96-100 Skierniewice.

3. Analiza rocznych sprawozdań budżetowych Rb-PDP - z wykonania dochodów podatkowych oraz rocznych sprawozdań budżetowych Rb-27S - z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego, sporządzonych za okres od początku roku do dnia: 31 grudnia 2019 roku, 31 grudnia 2020 roku, wykazała że przedstawione w ww. sprawozdaniach:
 - kwoty skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości za 2019 rok, w odniesieniu do rodzaju przedmiotu opodatkowania „grunty i budynki” będące własnością osoby fizycznej, zwolnione na mocy § 1 pkt 8 uchwały nr XII/57/2011 Rady Gminy Łyszkowice z dnia 26 października 2011 roku (wraz ze zmianami wprowadzonymi uchwałą nr XIII/67/2011 z dnia 25 listopada 2011 roku), zawyżono o kwotę 1.440,00 zł na skutek przyjęcia do obliczeń błędnej stawki podatku, a mianowicie w obliczeniach uwzględniono stawkę ustawową podczas gdy prawidłową była różnica pomiędzy stawką ustawową a lokalną;
 - kwoty skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości za 2019 rok jak również za 2020 rok, nie uwzględniały wartości obniżenia górnych stawek podatkowych w przedmiocie opodatkowania podlegającemu zwolnieniu ww. uchwałą, tj. budynków mieszkalnych lub ich części w gospodarstwach rolnych w rozumieniu przepisów o podatku rolnym, z wyjątkiem związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej (§ 1 pkt 1 uchwały) oraz budynków mieszkalnych i gospodarczych służących wyłącznie działalności rolniczej położonych na gruntach niestanowiących gospodarstwa rolnego oraz gruntach oznaczonych w ewidencji gruntów symbolem B powstałych na skutek przekazania gospodarstwa rolnego na następców, z wyjątkiem związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej (§ 1 pkt 4 uchwały). Wójt Gminy Łyszkowice w odpowiedzi na zapytanie dotyczące wskazania przyczyn pominięcia w wyliczeniach ww. skutków wyjaśnił, że w bazie danych ewidencji podatkowej nie zgromadzono danych w zakresie wielkości powierzchni zwolnionych postanowieniami ww. uchwały. W związku z tym, nie było możliwe wyliczenie skutków finansowych obniżenia stawek podatkowych dla tych przedmiotów opodatkowania;
 - kwoty skutków finansowych udzielonych ulg i zwolnień przez organ stanowiący w podatku od nieruchomości za 2019 rok oraz za 2020 rok nie uwzględniały wartości podatku od powierzchni przedmiotów zwolnionych z opodatkowania

na podstawie § 1 pkt 1 i 4 ww. uchwały, tj. budynków mieszkalnych lub ich części w gospodarstwach rolnych w rozumieniu przepisów o podatku rolnym, z wyjątkiem związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz budynków mieszkalnych i gospodarczych służących wyłącznie działalności rolniczej położone na gruntach nie stanowiących gospodarstwa rolnego oraz gruntach oznaczonych w ewidencji gruntów symbolem B powstałych na skutek przekazania gospodarstwa rolnego na następców, z wyjątkiem związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej;

- kwoty skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych za 2019 rok, zaniżono o 125,00 zł, co wynikało z błędnie wyliczonej różnicy stawek ustawowej i lokalnej dla pojazdu o numerze rejestracyjnym EL... (samochód ciężarowy);
- kwoty skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych (osoby fizyczne) za 2020 rok zawyżono o kwotę 8.507,43 zł, wskutek błędnego zastosowania górnych stawek podatkowych dla wszystkich pojazdów stanowiących własność osób fizycznych. Do wyliczeń przyjęto stawki obowiązujące w 2021 roku, podczas gdy na rok 2020 obowiązującymi były stawki określone obwieszczeniem Ministra Finansów z dnia 24 lipca 2019 roku (M.P. z 2019 r., poz.738). Ponadto w wyliczeniach nie uwzględniono pojazdów, które zostały zbyte w trakcie 2020 roku.

Powyższe naruszało przepisy § 3 ust. 1 pkt 9 i 10 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1564 ze zm.), zgodnie z którymi - sprawozdanie jednostkowe z wykonania planu dochodów budżetowych z tytułu podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego, sporządza się na podstawie danych księgowości podatkowej w sposób następujący: w kolumnie „Skutki obniżenia górnych stawek podatków obliczone za okres sprawozdawczy” wykazuje się kwoty stanowiące różnicę pomiędzy dochodami, jakie gmina lub miasto na prawach powiatu mogłaby uzyskać, stosując górne stawki podatkowe, a dochodami, jakie powinna uzyskać, stosując niższe stawki uchwalone przez radę gminy lub miasta na prawach powiatu; w przypadku zastosowania przez gminę lub miasto na prawach powiatu obniżenia górnej stawki, różnicę - pomiędzy stawką górną a przyjętą w uchwale przez radę gminy lub miasta na prawach powiatu, przemnożoną przez podstawę opodatkowania - wykazuje się w kolumnie "Skutki obniżenia górnych stawek..." sprawozdań dotyczących dochodów budżetowych narastająco od początku roku do końca okresu sprawozdawczego. W kolumnie "Skutki udzielonych ulg i zwolnień..." wykazuje się (bez ulg i zwolnień ustawowych) skutki finansowe wynikające ze zwolnień i ulg w podatkach i opłatach wprowadzonych przepisami uchwał rad gmin lub miast na prawach powiatu, wydanymi na podstawie ustawowych upoważnień.

4. Dane wynikające z jednostkowych sprawozdań budżetowych Rb-27S sporządzanych przez Urząd Gminy ewidencjonowano w księgach rachunkowych Gminy w kwotach zbiorczych, z pominięciem podziałek klasyfikacji budżetowej, co naruszało przepisy rozporządzenia Ministra

Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którymi - konto 901 służy do ewidencji dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego, na którym po stronie Ma ujmuje się dochody budżetu: 1) na podstawie sprawozdań budżetowych jednostek budżetowych, w korespondencji z kontem 222. Natomiast konto 902 służy do ewidencji wydatków budżetu jednostki samorządu Ewidencja szczegółowa prowadzona do kont 901 powinna umożliwiać ustalenie stanu poszczególnych dochodów budżetu według podziałek klasyfikacji.

W zakresie wieloletniej prognozy finansowej

W zakresie danych wykazanych w wieloletniej prognozie finansowej na lata 2020 – 2029 (wersja ostateczna) oraz w prognozie na lata 2021 – 2029 (z uwzględnieniem zmian wprowadzonych do dnia 26 maja 2021 roku) stwierdzono, że w tabeli „Dane uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych” w kolumnie 10.6 – spłaty, o których mowa w poz. 5.1 wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych, wykazano wartości zerowe, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz na dzień 26 maja 2021 roku obowiązywały trzy umowy kredytu. W kolumnie 10.6. należało wykazywać wartości z tytułu zobowiązań już zaciągniętych, natomiast kolumna 5.1 uwzględnia rozchody z tytułu już zaciągniętych zobowiązań, jak również planowanych do zaciągnięcia.

W zakresie realizacji dochodów z tytułu podatków i opłat lokalnych

1. W odniesieniu do deklaracji i decyzji podatkowych dotyczących wymiaru podatku od nieruchomości stwierdzono, że:
 - podatnik o numerze konta (...) ³ w deklaracjach z lat 2019 – 2021 zgłosił do opodatkowania budynki związane z prowadzeniem działalności gospodarczej o powierzchni 560 m² oraz budowlę o wartości 75.742,02 zł w 2019 roku, o wartości 100.086,19 zł w latach 2020-2021. Podatnik o numerze konta (...) ⁴ zgłosił do opodatkowania budynki związane z prowadzeniem działalności gospodarczej o powierzchni 3.443,43 m² oraz budowlę o wartości 308.000,00 zł w 2019, o wartości 933.782,25 zł w 2020 roku, o wartości 1.013.607,57 zł w 2021 roku. Powyższe nieruchomości znajdowały się na gruntach stanowiących własność osób fizycznych. Grunty te zostały opodatkowane jako grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej na podstawie

³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

decyzji ustalających coroczny wymiar podatku od nieruchomości. W przedstawionym stanie faktycznym doszło do naruszenia art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 1170 ze zm.), poprzez obciążenie podatkiem od nieruchomości od budynków i budowli podmiotu nie będącego właścicielem nieruchomości. Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeksu cywilnego (tekst jednolity Dz. U z 2020 r., poz. 1740 ze zm.) - do części składowych gruntu należą w szczególności budynki i inne urządzenia trwale z gruntem związane, jak również drzewa i inne rośliny od chwili zasadzenia lub zasiania.

Budynki i budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej wykazane przez podatników o numerach ewidencyjnych (...) ⁵ nie stanowiły ich własności w świetle art. 48 Kodeksu cywilnego;

- organ podatkowy decyzją nr 3120.120326.1.2021 z dnia 9 lutego 2021 roku ustalił czterem osobom fizycznym wysokość zobowiązania w podatku od nieruchomości od działki (...) ⁶, na której znajdują się tereny przemysłowe oznaczone symbolem Ba, o powierzchni 1,00 ha, stanowiącej współwłasność dwóch osób fizycznych, od działki (...) ⁷, na której znajdują się tereny przemysłowe o powierzchni 0,37 ha, stanowiącej własność osoby fizycznej (...) ⁸ i od działki (...) ⁹ na której znajdują się tereny przemysłowe o powierzchni 0,91 ha stanowiącej własność czterech osób fizycznych. Ustalenie w jednej decyzji zobowiązania podatkowego osobom, które nie były właścicielami części nieruchomości, stanowiło naruszenie art. 3 ust. 1 i ust. 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, zgodnie z którymi - podatnikami podatku od nieruchomości są osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki organizacyjne, w tym spółki nieposiadające osobowości prawnej, będące: 1) właścicielami nieruchomości lub obiektów budowlanych. Jeżeli nieruchomość lub obiekt budowlany stanowi współwłasność lub znajduje się w posiadaniu dwóch lub więcej podmiotów, to stanowi odrębny przedmiot opodatkowania, a obowiązek

⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- podatkowy od nieruchomości lub obiektu budowlanego ciąży solidarnie na wszystkich współwłaścicielach lub posiadaczach, z zastrzeżeniem ust. 4a-6;
- informacja podatkowa z dnia 20 listopada 2019 roku złożona przez podatnika o numerze ewidencyjnym (...) ¹⁰ nie zawierała danych o przedmiotach zwolnionych na mocy uchwały nr XII/57/2011 Rady Gminy Łyszkowice w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości, tj. danych o budynku mieszkalnym. Informacja, że budynek mieszkalny o powierzchni zabudowy 61 m² był w posiadaniu podatników wynikała z informacji o działce wygenerowanej z systemu informacji przestrzennej Starostwa Powiatowego w Łowiczu przez pracownika Urzędu Gminy. Powyższe świadczy o nienależnym przeprowadzeniu czynności sprawdzających w zakresie informacji podatkowej, na podstawie art. 272 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1540 ze zm.), zgodnie z którym - organ podatkowy dokonuje czynności sprawdzających mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami;
 - w informacji podatkowej z dnia 7 grudnia 2016 roku, złożonej przez podatnika o numerze konta (...) ¹¹, wskazano do opodatkowania grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej o powierzchni 5.000 m². Według ogólnodostępnego rejestru obszarów górniczych, w przypadku podatnika o numerze konta (...) ¹² aktywny status posiadają dwa obszary górnicze: na działkach (...) ¹³ o powierzchni 29.241 m² oraz na działkach (...) ¹⁴ o powierzchni 5.378 m². Powyższe zestawienie informacji wskazuje na znaczną różnicę pomiędzy powierzchnią zgłoszoną do opodatkowania a powierzchnią obszarów górniczych figurujących w rejestrze. Powyższe uzasadnia konieczność sprawdzenia przez organ podatkowy prawidłowości zgłoszonej do opodatkowania powierzchni gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, gdyż organ podatkowy wymierzając podatek od nieruchomości za grunty, z których pozyskiwane były lub pozyskiwane są kopaliny, powinien

¹⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- mieć na uwadze, że opodatkowaniu podlega nie tylko powierzchnia samego wyrobiska, ale również obszar niezbędny do prawidłowej eksploatacji złoża;
- w informacji podatkowej złożonej w dniu 23 stycznia 2015 roku przez podatnika o numerze ewidencyjnym (...) ¹⁵ zostały wykazane grunty o powierzchni 4.450 m² – jako grunty pozostałe, w tym zajęte na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego. Natomiast w decyzjach podatkowych z dnia 4 lutego 2019 roku, z dnia 7 lutego 2020 roku oraz z dnia 12 lutego 2021 roku ww. grunty ujęto jako „grunty na terenie gospodarstw”, o powierzchni 4.450 m² z zerową wartością podatku. Grunty te zostały zakwalifikowane przez organ podatkowy jako „grunty oznaczone w ewidencji gruntów symbolem B, Tr, Ba, Bi w gospodarstwach rolnych w rozumieniu przepisów o podatku rolnym [...]” w związku z tym podlegały zwolnieniu na mocy uchwały Rady Gminy Łyszkowice nr XII/57/2011 z dnia 26 października 2011 roku (zmieniona uchwałą nr XIII/67/2011 z dnia 25 listopada 2011 roku). Ponadto, organ podatkowy uznał, że przedmiotowa informacja była błędnie sporządzona, gdyż grunty wykazane przez podatnika powinny być ujęte w pozycji dotyczącej informacji o przedmiotach i podmiotach zwolnionych. Z przedstawionego powyżej stanu faktycznego wynika, że organ podatkowy w trakcie czynności weryfikacyjnych stwierdzając wątpliwości co do poprawności złożonej informacji, zaniechał wezwania podatnika do udzielenia wyjaśnień zgodnie z art. 274a ustawy – Ordynacja podatkowa i w sposób nieuprawniony przyjął do ewidencji podatkowej wykazane przez podatnika grunty pozostałe o powierzchni 4.450 m², jako grunty zwolnione na mocy uchwały. W opisanym stanie faktycznym dokonano bezpodstawnie zwolnienia terenów mieszkaniowych oznaczonych symbolem B, które w myśl § 68 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 roku w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 393), stanowią grunty zabudowane i zurbanizowane i nie stanowią tym samym, użytków rolnych. Wobec powyższego tereny mieszkaniowe (B) nie stanowią gruntów gospodarstwa rolnego zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 333). Zastosowane zatem zwolnienie w odniesieniu do gruntów sklasyfikowanych jako tereny mieszkaniowe o powierzchni 4.450 m² było nieprawidłowe, gdyż nie został spełniony warunek o położeniu gruntów w gospodarstwie rolnym, zawarty w punkcie 2 § 1 uchwały w sprawie zwolnień, zgodnie z którym zwalnia się grunty oznaczone w ewidencji gruntów symbolem B, Tr, Ba, Bi w gospodarstwach rolnych w rozumieniu przepisów o podatku rolnym.
2. W odniesieniu do zagadnień związanych z wymiarem i ewidencją podatku od środków transportowych, stwierdzono że:
- deklaracja z dnia 27 maja 2020 roku złożona przez podatnika (...) ¹⁶ zawierała niewypełnione pola dotyczące przedmiotów opodatkowania i kwot podatku;

¹⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29

deklaracja z dnia 24 kwietnia 2021 roku wraz z załącznikami, złożona przez podatnika (...) ¹⁷, nie zawierała danych o przedmiotach opodatkowania i kwotach podatku; deklaracja z dnia 3 marca 2020 roku nie zawierała podpisu podatnika, danych o przedmiotach opodatkowania i kwotach podatku. Wyżej wymienione deklaracje stanowiły podstawę przypisu w ewidencji podatkowej. Powyższe świadczy o nienależytym przeprowadzeniu czynności sprawdzających, których obowiązek dokonania wynikał z art. 272 ustawy – Ordynacja podatkowa oraz o naruszeniu § 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 208, poz. 1375), poprzez dokonanie przypisu bez prawidłowego dokumentu służącego do dokonaniu przypisu;

- nieprawidłowo obliczono kwotę podatku w deklaracji podatkowej z dnia 16 września 2019 roku, złożonej przez podatnika o numerze ewidencyjnym (...) ¹⁸, w związku z przedłużeniem okresu czasowego wycofania z ruchu trzech pojazdów - w okresie od dnia 23 stycznia 2019 roku do dnia 23 sierpnia 2019 roku. Kwoty podatku nie zostały obliczone zgodnie z zasadą proporcjonalności do miesięcy, w których istniał obowiązek podatkowy, tj. za styczeń oraz za miesiące od września do grudnia 2019 roku. Dla ciągników siodłowych o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pow. 40 t, 2 osie, z zawieszeniem pneumatycznym stawka roczna podatku wynosiła 1.810,00 zł, natomiast dla naczepy o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów – 40 t, 3 osie, z zawieszeniem pneumatycznym roczna stawka podatku wynosiła 1.260,00 zł. Podatek za pięć miesięcy powinien wynosić dla jednego ciągnika siodłowego - 754,17 zł, natomiast kwota naliczonego podatku w deklaracji podatkowej wynosiła - 603,66 zł, a dla naczepy powinien wynosić 525,00 zł, a naliczona kwota podatku w deklaracji podatkowej wynosiła - 420,00 zł. Z powyższego wynika, że podatnik wykazał zaniżoną kwotę podatku w łącznej wysokości - 406,34 zł;
 - dla samochodu ciężarowego o dopuszczalnej masie całkowitej 10,8 t, wieku powyżej 10 lat, spełniającego normy EURO 0, opodatkowanego w latach 2019-2021 stawką w wysokości 840,00 zł, przyjęto niewłaściwą stawkę podatku od środków transportowych, gdyż według uchwały Rady Gminy Łyszkowice nr XXXVIII/200/2017 z dnia 27 października 2017 roku, stawka dla samochodu ciężarowego o wyżej wymienionych parametrach powinna wynosić 790,00 zł.
3. W zakresie terminowości podejmowania czynności windykacyjnych co do zaległości podatkowych objętych próbą kontroli, stwierdzono przypadki niewystawiania przez organ podatkowy upomnień i tytułów wykonawczych.

sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Powyższe stanowiło naruszenie przepisów § 7 i § 9 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1483 ze zm.). Zgodnie z dyspozycją § 7 przywołanego rozporządzenia - wierzyciel przesyłał zobowiązanemu upomnienie niezwłocznie po upływie terminu zapłaty należności pieniężnej. Jeżeli zobowiązany pomimo otrzymanego upomnienia nie dokonał wpłaty należności, zgodnie z § 9 ww. rozporządzenia wierzyciel wystawiał tytuł wykonawczy. Zaniechania w powyższym zakresie doprowadziły do przedawnienia zaległości. Łączna kwota przedawnionych należności w badanej próbie wyniosła 6.353,20 zł (w tym od podatnika o numerze konta (...)¹⁹ z tytułu podatku od nieruchomości od osób prawnych za lata 2014-2015 w wysokości 4.819,20 zł i od podatnika o numerze konta (...)²⁰ z tytułu podatku od nieruchomości od osób fizycznych za lata 2013-2015 w wysokości 1.534,00 zł). Przedawnienie oznacza, że po upływie określonego okresu zobowiązanie podatkowe wygasa, zgodnie z art. 59 § 1 pkt 9 ustawy Ordynacja podatkowa. Organ podatkowy nie ma już prawa dochodzić wykonania nieuiszczonej daniny.

W zakresie wydatków związanych z realizacją zadań na podstawie umów porozumień z innymi jednostkami samorządowymi

Stwierdzono nieprawidłowości w zakresie terminu wydatkowania i rozliczenia środków pomocy finansowej udzielonej na podstawie umowy z dnia 24 września 2020 roku Gminie Jasło. Zgodnie z § 3.2 pkt 2 i 3 umowy, dotowany był zobowiązany do wydatkowania dotacji w terminie do dnia 30 listopada 2020 roku, a w terminie do dnia 15 grudnia 2020 roku do przedłożenia rozliczenia dotującemu. Realizując te postanowienia Wójt Gminy Jasło przekazał Gminie Łyszkowice sprawozdanie z realizacji zadania i wydatków z nim związanych w dniu 21 grudnia 2020 roku, załączając kserokopie faktury VAT VF/UP/000062/20 z dnia 14 grudnia 2020 roku oraz kopię polecenia przelewu z dnia 15 grudnia 2020 roku, potwierdzającego przekazanie wynagrodzenia wykonawcy. Tożsamą nieprawidłowość odnotowano przy rozliczaniu środków dotacji udzielonej na podstawie umowy z Miastem Łowicz, zawartej w dniu 10 lutego 2020 roku w przedmiocie wykonywania obsługi przewozu osób i bagażu komunikacją autobusową na terenie Gminy Łyszkowice. Miasto było zobowiązane do rozliczania środków dotacji w okresach kwartalnych, do 10 dnia miesiąca następującego po kwartale oraz ostatecznego rozliczenia w terminie do dnia 20 stycznia 2020 roku. Dotowany przedłożył wymagane rozliczenia: kwartalne za II i III kwartał odpowiednio w dniach 15 lipca 2020 roku i 20 października 2020 roku oraz ostateczne w dniu 25 stycznia 2021 roku.

¹⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

II.

Informując o powyższych nieprawidłowościach proszę Pana Wójta o podjęcie działań mających na celu ich wyeliminowanie oraz zapobieżenie występowaniu w przyszłości. W związku z powyższym RIO Łodzi kieruje następujące **wnioski pokontrolne**:

1. Zapewnić prawidłowe prowadzenie ksiąg rachunkowych Gminy Łyszkowice oraz Urzędu Gminy w Łyszkowicach, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 19994 roku o rachunkowości, uwzględniając uwagi zawarte w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego.
2. Ewidencji poszczególnych operacji gospodarczych dokonywać zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Zapewnić prawidłowe ustalanie i wykazywanie w sprawozdaniach budżetowych Rb – PDP oraz Rb-27S danych dotyczących skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości i w podatku od środków transportowych oraz skutków finansowych udzielonych przez organ stanowiący ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości, przestrzegając § 3 ust. 1 pkt 9 i 10 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej.
4. Dokonać korekty sprawozdań Rb-PDP i Rb-27S, za lata 2019 – 2020, w zakresie danych dotyczących skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych, w związku z nieprawidłowym wykazaniem tych danych. Korekty sprawozdań przesłać RIO w Łodzi, wskazując przyczynę ich złożenia.
5. Dokonać korekty sprawozdań Rb-PDP i Rb-27S, za lata 2019 – 2020, w zakresie danych dotyczących skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości²¹ i skutków finansowych udzielonych przez Radę Gminy zwolnień w podatku od nieruchomości, w związku z nieprawidłowym wykazaniem tych danych. Korekty sprawozdań przesłać RIO w Łodzi, wskazując przyczynę ich złożenia.
6. Dokonać analizy sprawozdań Rb-PDP i Rb-27S za lata 2016-2018 w zakresie danych dotyczących skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości²² i skutków finansowych udzielonych przez Radę Gminy zwolnień w podatku od nieruchomości. W

²¹ W zakresie przedmiotów opodatkowania zwolnionych uchwałą Rady Gminy.

²² W zakresie przedmiotów opodatkowania zwolnionych uchwałą Rady Gminy.

przypadku nieujęcia ww. skutków finansowych dokonać korekty sprawozdań we wskazanym zakresie. Korekty sprawozdań przesłać RIO w Łodzi, wskazując przyczynę ich złożenia.

7. Zapewnić prawidłowe sporządzanie wieloletniej prognozy finansowej Gminy Łyszkowice, w zakresie danych ujmowanych w pozycji 10.6. – Spłaty, o których mowa w poz. 5.1, wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych.
8. Podjąć czynności w celu wyjaśnienia prawidłowości opodatkowania podatników wskazanych w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego. Przesłać szczegółową informację o wynikach ww. czynności do RIO w Łodzi.
9. Bieżąco prowadzić czynności sprawdzające w zakresie składanych przez podatników deklaracji podatkowych, na podstawie art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. W razie wątpliwości, co do poprawności złożonej deklaracji, stosownie do art. 274a § 2 ustawy, wzywać podatników do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych. Zwrócić uwagę na przestrzeganie przez podatników obowiązku ujmowania w deklaracji także przedmiotów opodatkowania objętych zwolnieniem (uchwała Rady Gminy nr XII/57/2011 z dnia 26 października 2011 roku).
10. Bieżąco i terminowo podejmować czynności zmierzające do wyegzekwowania zaległości podatkowych w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1427 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 18 listopada 2020 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 2083).
11. Egzekwować od innych jednostek samorządu terytorialnego terminowe rozliczanie środków dotacji udzielanych na podstawie umów o pomocy finansowej, które to terminy określiły strony w przedmiotowych umowach.

Podając powyższe do wiadomości, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, proszę Pana Wójta o przesłanie informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 9 ust. 4 ww. ustawy, do wniosków zawartych w II części wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby.

Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby.

Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Bieg terminu, o którym mowa wyżej, ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżeń, w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Ryszard Paweł Krawczyk

Prezes RIO w Łodzi

(podpisane cyfrowo)

Do wiadomości:

1. Przewodniczący Rady Gminy Łyszkowice,
2. Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Łyszkowice,
3. aa.